

5 Haziran haftasında 19,3 milyar TL harcama yapıldı, harcamaların %27'si internet üzerinden

Tüketim eğilimlerini arz ve talep ekseninde çeşitli veriler üzerinden takip etmek mümkün ancak içerisinde bulunduğumuz süreçte, verileri mümkün oldukça anlık takip edebilmek önem arz ediyor. Bu kapsamda TCMB Banka Kartı ve Kredi Kartı Harcama Tutarları haftalık verisi tüketici harcamalarının takibine olanak sağlıyor. Bankalararası Kart Merkezi (BKM) Kart Monitör araştırması 2017 verilerine göre 10 kişiden 7'si ödemelerinde kredi kartını tercih ediyor ve COVID-19 nedeniyle birçok kişinin ödemelerinde özellikle kredi kartını tercih ettiği biliniyor.

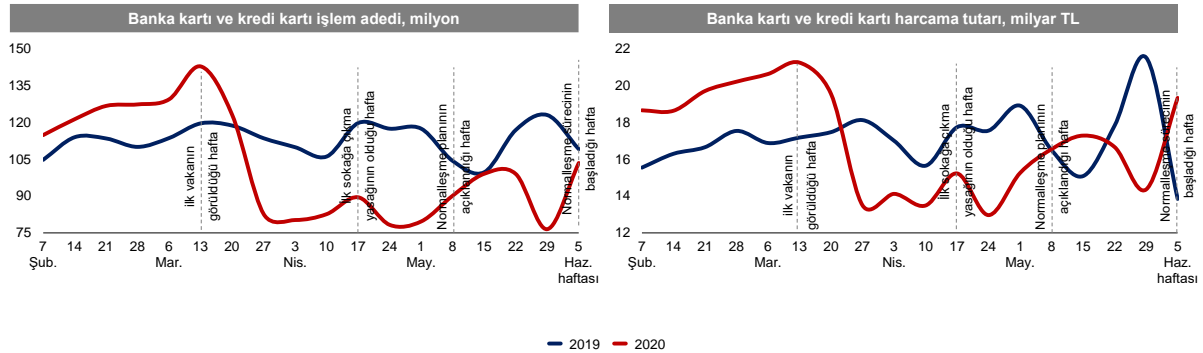
Bu bülten kapsamında, COVID-19'un tüketici harcamaları açısından yarattığı etkiyi takip edebilmek amacıyla, TCMB Banka Kartı ve Kredi Kartı Harcama Tutarları verisi incelenmektedir. "COVID-19'un Tüketici Harcamalarına Etkisi Bülteninde", harcama kalemlerine göre tüketicilerin haftalık ve aylık banka kartı/kredi kartı harcaması ve haftalık/yıllık değişimleri ele alınmaktadır.

5 Haziran haftasında harcamalar, haftalık %35 arttı; turizme yönelik harcamalar başı çekiyor

5 Haziran haftasında banka kartı ve kredi kartı kullanılarak 19,3 milyar TL tutarında harcama yapıldı. Bir önceki haftaya kıyasla harcama tutarı 5 milyar TL (yüzde 35) arttı. İşlem adedi ise yüzde 35 artarak 104 milyon oldu. Bir önceki yılın aynı dönemine (15 Mart – 7 Haziran 2019) göre kıyaslandığında 13 Mart – 5 Haziran 2020'de yapılan harcamaların tutarı yüzde 7, işlem adedi ise yüzde 17 azaldı.

8 hafta boyunca hafta sonları ve resmi tatil günlerinde yapılan sokağa çıkma yasaklarının sona ermesi ve 1 Haziran itibariyle başlayan normalleşme sürecinin etkisiyle banka ve kredi kartı ile yapılan harcamaların tutarı 5 Haziran haftasında yeniden 2019 yılı (7 Haziran haftası) seviyesinin üzerine çıkmış oldu (bkz. Şekil 1). Şehirlerarası ulaşım kısıtlamasının tamamen kalkması, lokantaların tedbirlere uymak koşuluyla yeniden hizmet vermeye başlaması ve nikâh/düğün salonlarının açılış tarihinin netleşmesinin etkisiyle turizm ve yemek, kuyumculuk gibi harcamalarda yüksek oranda artış görüldü.

Şekil 1 - Banka kartı ve kredi kartı işlem adedi ve harcama tutarı, 7 Şubat – 5 Haziran 2020

Kaynak: TCMB, TEPAV görselleştirmesi

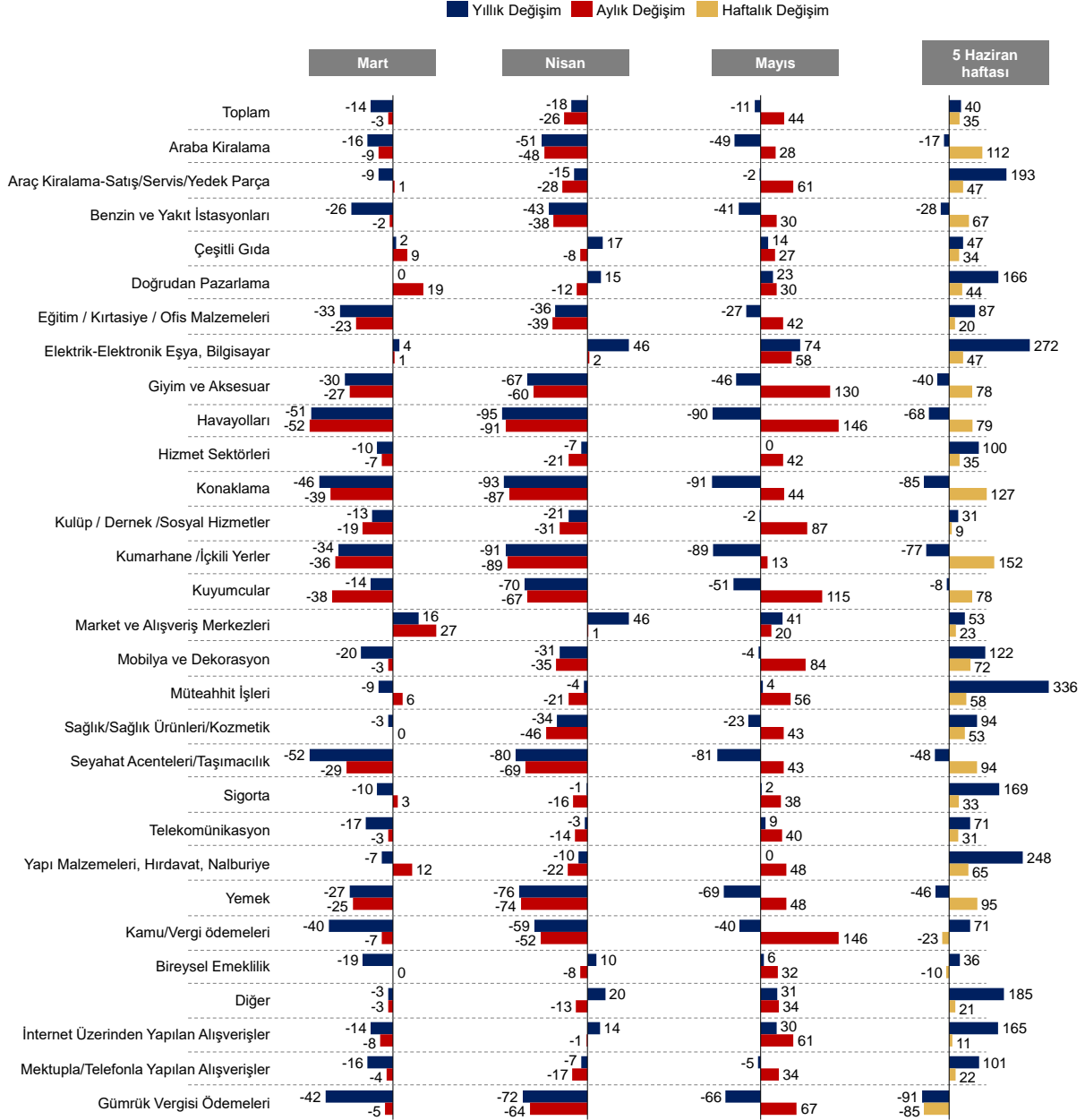
5 Haziran haftasında¹ banka/kredi kartı ile yapılan harcamaların yüzde 21'ini (4,1 milyar TL) market ve alışveriş merkezleri, yüzde 10'unu (1,9 milyar TL) elektrik-elektronik eşya, bilgisayar ve yüzde 8'ini (1,5 milyar TL) çeşitli gıda harcamaları oluşturdu. Alışveriş yöntemi bakımından incelendiğinde 5 Haziran haftasında yapılan toplam harcamaların 5,2 milyar TL'si (yüzde 27) internet üzerinden, 974 milyon TL'si (yüzde 5) mektupla/telefonla yapıldı.

5 Haziran haftasında bir önceki haftaya kıyasla market ve alışveriş merkezleri harcamaları 773 milyon TL (yüzde 23), elektrik-elektronik eşya, bilgisayar harcamaları 602 milyon TL (yüzde 47), çeşitli gıda harcamaları 367 milyon TL (yüzde 34) ve internet üzerinden yapılan alışverişler 526 milyon TL (yüzde 11) arttı.

Bir önceki haftaya kıyasla 5 Haziran haftasında kamu/vergi ödemeleri ve bireysel emeklilik harcamaları dışındaki harcama kalemlerinin tamamında artış görüldü. En fazla artış ise kumarhane/içkili yerler, konaklama, araba kiralama, yemek, seyahat acenteleri/taşımacılık ve havayolları harcamalarında görüldü.

¹ 30 Mayıs – 5 Haziran 2020

Şekil 2 Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcama tutarının aylara göre haftalık, aylık ve yıllık değişimleri, %, Mart – Haziran 2020

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

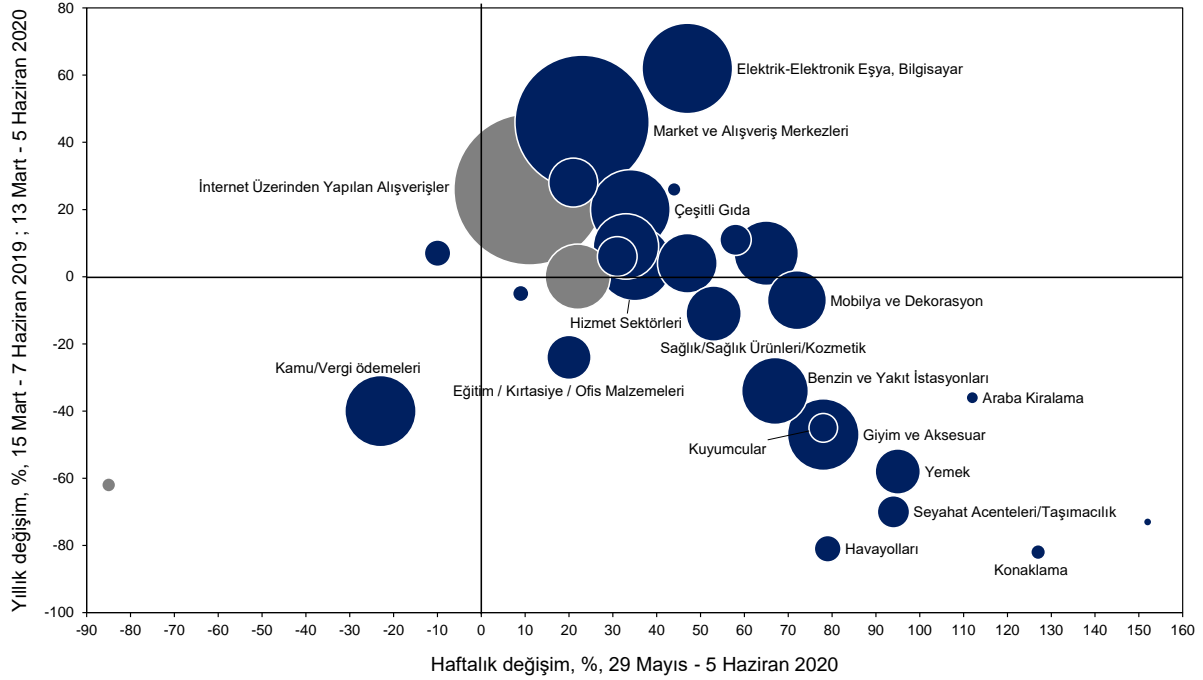
Not: Şekilde yer alan internet üzerinden yapılan alışverişler, mektupla/telefonla yapılan alışverişler ve gümrük vergisi ödemeleri ayrı bir harcama kalemi olmayıp, alışveriş yöntemini ifade etmektedir.

Not: 5 Haziran 2020 haftası yıllık değişim için 7 Haziran 2019 haftasıyla; aylık değişim için 29 Mayıs 2020 haftasıyla kıyaslanmıştır.

Bir önceki yılın aynı dönemine (15 Mart – 7 Haziran 2019) göre kıyaslandığında 13 Mart – 5 Haziran 2020'de en fazla artış elektrik-elektronik eşya, bilgisayar (yüzde 62), market ve alışveriş merkezleri (yüzde 46), diğer (yüzde 28), doğrudan pazarlama (yüzde 26), ve çeşitli gıda (yüzde 20) harcamalarında görüldü. Aynı dönemde harcamalar en fazla konaklama (yüzde 82), havayolları (yüzde 81), kumarhane/içkili yerler (yüzde 73), seyahat

acenteleri/taşımacılık (yüzde 70), yemek (yüzde 58) ve giyim ve aksesuar harcamalarında (yüzde 47) azaldı (bkz. Şekil 3). Aynı dönemde internet üzerinden yapılan alışverişler bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 26 arttı.

Şekil 3 - Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcamaların yıllık (15 Mart – 7 Haziran 2019; 13 Mart – 5 Haziran 2020) ve haftalık değişimi (29 Mayıs – 5 Haziran 2020), %

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

Not: Grafiğin dikey eksenini 13 Mart – 5 Haziran 2020'de yapılan toplam harcamaların, 15 Mart – 7 Haziran 2019'da yapılan toplam harcamalara göre yüzdelerle değişimini; yatay eksen ise 2020 yılı 5 Haziran haftasında yapılan harcamaların 29 Mayıs haftasına kıyasla yüzdelerle değişimini vermektedir.

Not: Daire büyüklükleri, 5 Haziran haftasında yapılan harcamaların tutarını ifade etmektedir.

Bültenin ilerleyen sayıları, TEPAV web sitesi üzerinden haftalık açıklanmaya devam edecektir.

Analizlere ilişkin daha detaylı açıklamaları, TEPAV'ın 31 Mart 2020'deki Değerlendirme Notunda bulabilirsiniz.²

² TEPAV. (2020). COVID-19'un Tüketici Harcamalarına Etkisi. 31 Mart 2020. Dündar, M. <https://www.tepav.org.tr/tr/haberler/s/10099>

Ekler

